

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Iht. adresseliste

Deres ref

Vår ref
12/1029

Dato
19.12.2012

Forslag til endringer i akvakulturloven

1. Innledning

Fiskeri- og kystdepartementet sender på høring forslag til endring i akvakulturloven §§ 7 og 34. Endringsforslaget ligger vedlagt.

Formålet med lovendringsforslaget er å legge til rette for endring av reglene om eierkontroll i lakseoppdrettsnæringen. Regjeringen ønsker en sterkere forankring av regionale og fordelingsmessige hensyn, ved at det stilles klare og forutsigbare krav til større virksomheter i lakseoppdrettsnæringen.

Høringen er **seks uker**, og vi ber om at innspill til lovendringsutkastet er mottatt av departementet innen **1. februar 2013**.

2. Bakgrunn

Den som skal drive havbruksvirksomhet i Norge, må ha tillatelse (konsesjon) tildelt med hjemmel i akvakulturloven. I *forskrift 22. desember 2004 nr. 1800 om kontroll med eiermessige endringer i selskap m.v. som innehar tillatelse til oppdrett av matfisk til laks og ørret i sjø (eierkontrollforskriften)* er det fastsatt at det ikke er tillatt å kontrollere mer enn 25 % av tillatelsesbiomassen (produksjonskapasiteten) i Norge. Erverv som fører til kontroll med mer enn 15 % av tillatelsesbiomassen må ha tillatelse fra Fiskeri- og kystdepartementet. Per i dag er det bare ett selskap som har søkt og fått tillatelse til å eie mer enn 15 % av tillatelsesbiomassen.

I juli mottok Fiskeri- og kystdepartementet åpningsbrev fra ESA, som mener at eierkontrollforskriften er innrettet slik at den er i strid med Norges forpliktelser etter

EØS-avtalen. Staten har opprettholdt sitt prinsipielle syn på havbruk i forhold til EØS-avtalen, og har i høst hatt dialog med ESA.

Regjeringen har likevel kommet til at det er ønskelig å ta initiativ til å endre regelverket, og i den forbindelse styrke verdiskapingen i distriktene ved å stille klarere krav til selskapene.

Eierkontrollforskriften er forankret på en slik måte i akvakulturloven at den ikke kan endres uten endring av loven. Loven må derfor først endres før eierkontrollforskriften kan endres.

3. Nærmere om lovendringsforslaget

I akvakulturloven § 34 er det slått fast at *"[f]orskrift 22. desember 2004 nr. 1800 om kontroll med eiermessige endringer i selskaper mv. som innehar tillatelse til oppdrett av matfisk av laks og ørret i sjø, videreføres, selv om hjemmelsgrunnlaget i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. oppheves."*

Bestemmelsen viderefører eierkontrollforskriften fra oppdrettsloven til akvakulturloven, som trådte i kraft 1. januar 2006. Formuleringen innebærer at eierkontrollforskriften ikke kan endres eller oppheves uten at Stortinget vedtar en endring.

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår at departementet gis hjemmel til å fastsette nærmere regler om vilkår for kontroll med biomassen i havbruksnæringen i et nytt tredje ledd i § 7, og at § 34 i akvakulturloven oppheves. Det gjeldende tredje leddet i § 7 vil bli nytt fjerde ledd.

Vi foreslår at akvakulturloven § 7 tredje ledd skal lyde slik:

"Departementet kan i forskrift bestemme hvor stor andel av produksjonskapasiteten et foretak kan kontrollere, herunder hvilke vilkår som skal gjelde for kontroll med en gitt andel mv."

Mens § 7 første ledd gir hjemmel til å regulere produksjonskapasitet i havbruksnæringen generelt, gir dette lovendringsforslaget hjemmel til å fordele eller avgrense hvor stor andel av produksjonskapasiteten foretak kan kontrollere. Forslaget gir også departementet kompetanse til å sette kriterier og vilkår som må oppfylles for at oppdrettsselskaper skal kunne erverve en viss andel av den totale produksjonskapasiteten i Norge, for eksempel lokalt, regions- eller fylkesvis eller på nasjonalt nivå.

Det er nødvendig å stille klare og forutsigbare krav til lakseoppdrettsnæringen som bidrar til å ivareta distriktpolitiske og fordelingsmessige hensyn. Det er også viktig at havbruksbedriftenes behov ivaretas, og at det stilles realistiske krav til næringen.

Samtidig er det ønskelig at akvakulturlovens system og mønster reflekteres gjennomgående i havbruksregelverket, slik at det går klart frem at det stilles krav til *hvordan* havbruksvirksomhet driftes, ikke *hvem* som er eieren av et foretak. De nevnte hensynene er ikke tilstrekkelig belyst i den gjeldende eierkontrollforskriften. Det er derfor nødvendig å endre hjemmelsgrunnlaget til eierkontrollforskriften, slik at hensynene gjennom en senere forskriftsendring kan ivaretas i større grad.

Departementet vil ta sikte på å utforme nye bestemmelser i forskrift som regulerer hvor stor andel av produksjonskapasiteten i lakseoppdrettsnæringen et foretak kan kontrollere. Det er ønskelig å utforme klare og forutsigbare mål og vilkår med utgangspunkt i elementer som minste bearbeidingsgrad i et kystdistrikt, krav til FoU og trainee- og lærlingplasser. Det legges opp til at kravene vil bli progressivt strengere ut fra hvor stor andel av tillatelsesbiomassen et foretak eier.

Departementet legger også opp til at det vil bli stilt krav til spredning av foretakets aktivitet; for eksempel at selskapet må ha minst ett større aktivitetssenter i hver akvakulturregion foretaket har akvakulturvirksomhet.

Vi vil foreta en nærmere redegjørelse for og vurdering av de nevnte elementene i et eget høringsbrev med forslag til forskrift, som etter planen bli sendt på høring i løpet av første halvår 2013. Vi viser for øvrig til skisse med mulige vilkår som ble presentert i pressemelding 12. november 2012 og som er tilgjengelig på departementets nettsider.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

Selve lovendringsforslaget vil ikke påføre næringen eller forvaltningen økte kostnader eller administrative byrder.

Endringsforslaget bereder grunnen for endringer i den gjeldende eierkontrollforskriften, slik at det kan stilles krav til næringen som ivaretar hensynet til regionale krav som sysselsetting, bosetting og verdiskaping, samt en rettferdig fordeling av fordelene av å bruke fellesskapets arealer til akvakultur.

Endringen av hjemmelsgrunnlaget til eierkontrollforskriften vil dermed legge til rette for at hovedformålet i akvakulturloven § 1, om å *"fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, og bidra til verdiskaping på kysten"*, i større grad vil kunne ivaretas på sikt.

Med hilsen

Vidar Landmark
ekspedisjonssjef

Martin Bryde
avdelingsdirektør